

ALBINA

Nr. 975

Anul 69
Seria II
1 septembrie
1966
8 pagini
25 bani

Revistă săptămînală a Așezămintelor culturale

CIOBANII

Îi știam răzimați în bită, măsurînd timpul după trecerea pe cer a soarelui și a lunii. Alături aveau asini încărcăți cu calabalic și ciini fioroși și viteji. Numai ciinii au rămas. Sînt niște ciini mici, dintr-o rasă numită de ei Polei, care-s, cum spun ciobanii, mina lor dreaptă. Un „Polei“ e o javră neagră pe care nu dai două parale, în stare însă să adune în cîteva clipe o turmă de oi.

Din toate au rămas așadar numai ciinii. Ciobanii sînt îmbrăcați orășenește, unii au cravate și ceasuri la mîna. Ne aflăm în zona păstoritului științific, la G.A.S. Valea lui Mihai.

★

Le zicem ciobani și în aceeași clipă nu ne putem dezbăra de vechea imagine a păstorilor transhumanți, colindînd în căutarea pășunilor. Privindu-i pe cei de azi cu greu poți crede că au avut niște strămoși cu un destin atît de sumbru și nesigur...

...Am auzit aici revenind des pe buzele ciobanilor cuvîntul „Foldurex“. Fiecare literă este expresia concentrată al unuia din scopurile ameliorării: Finețe, Ondulație, Lungime, Durabilitate, Rezistență, Extindere. După dobîndirea tipului de merinos transilvănean, rezultat al unor încrucișări îndelungate a rasei locale cu merinosul de Rambouillet, atenția ovicultorilor din Valea lui Mihai s-a îndreptat spre ridicarea performanțelor rasei. Ameliorarea duce la obținerea firului de lînă de 7—9 cm., la finețe, la uniforma lui răspîndire pe corpul animalului. Alexandru Copani, unul din ciobani, smulge un smoc de lînă, îl cercetează în lumină și spune: „Grosimea 23 microni. Aceasta este așadar finețea și eleganța stofelor de mai tirziu. Ciobanul este primul care-o stabilește sprijinit de o practică asiduă și o pregătire teoretică corespunzătoare (Sînt absolvenți ai învățămîntului zootehnic de masă). Ciobanii sînt primele ajutoare ale comisiei de selecție formate din specialiștii gospodăriei. Ion Poleschi, tatăl și fiul, prezintă un exemplar record de merinos transilvănean, berbecul „H. 9518“ care a dat 25,3 kg. lînă la o tunsoare. „E o fabrică de lînă“, — spune Poleschi tatăl. Și-i face portretul: „Are, vedeți bine, fruntea largă, ochii mari, limpezi, umezi și expresivi; la gît poartă salbe și cravate (de lînă N.R.) care constituie caracterele rasei... și portretizarea continuă cu un nebanuit lux de amănunte.

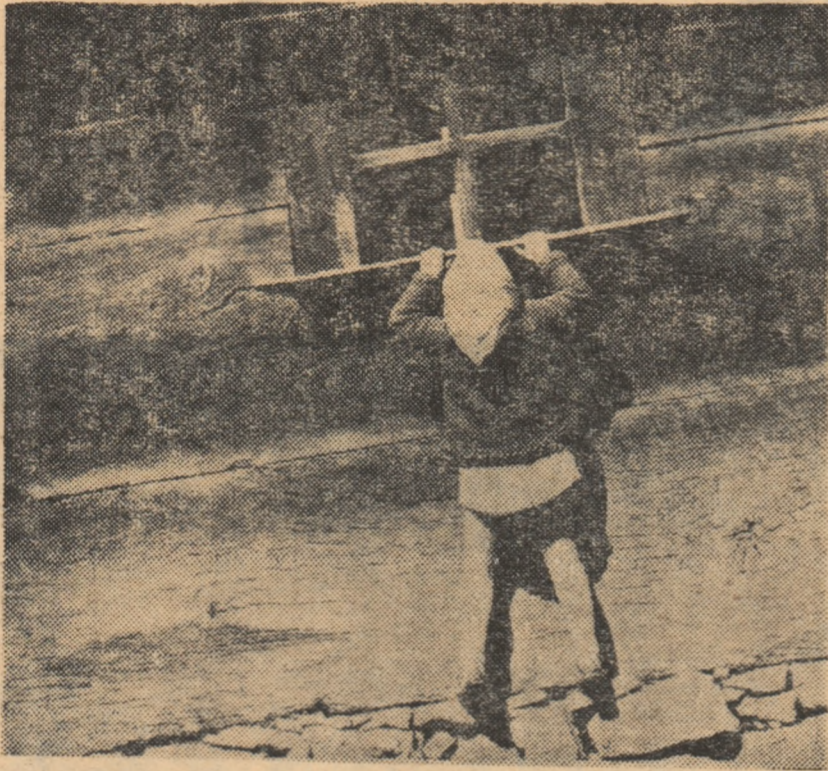
★

Turma nu-i o apă și un pămînt. Fiecare animal are biografia lui. Arătați o oaie în turmă și orice cioban va explica prin ce se deosebește de celelalte cîteva sute. S-a întîmplat aici un fapt. Din doi părinți cu lînă albă a ieșit o progenitură cu blăniță de abanos. Mielul a fost purtat din mină în mină. În jurul ființei inocente s-au încins discuții. El contrazicea legile selecției dar nu și pe ale eredității. Se pare că niște strămoși mai vechi se răzburau dînd la iveală niște trăsături care au mocrnit vreme îndelungată, favorizate acum de anumite condiții de mediu. Intocmirea de fișe genealogice pentru fiecare animal previne surprizele. E o treabă costisitoare, la culme de migăloasă, dar imperios necesară. Cercetările depistază strămoșii pînă la a 3-a — a 4-a generație ascendentă.

O scurtă declarație a lui Vasile Terdic, unul din ciobani: „Am avut 32 de miei orfani din diferite pricini. I-am hrănit cu biberonul pînă s-au făcut mari. Erau exemplare valoroase și trebuiau salvate...“

Sînt produșii monei artificiale făcută cu sămînță innobilatoare adusă de la centrele de însămînțări. Transportul îl fac avioanele utilitare. Lîngă stîna sînt drapelul albe care indică punctul de parașutare. Prin linii și semne desenate cu var ciobanii comunică piloților dacă „materialul biologic“ este insuficient sau depășește necesarul. Din văzduh, în termose zootehnice coboară chintesența viitoarelor turme de mare productivitate.

Curiozitate

Foto : V. POLIZACHE

Cineclub sătesc

Se sting becurile și pe peretele din față apare bine cunoscutul pătrat luminos. Aparatul începe să zumbă și imaginile peliculei cinematografice prind viață. „E dimineață și un grup mare de țărani, bărbați și femei, se îndreaptă spre cimp la scos cartofi. Prim-planul le prinde miinile bătucite și țărina prefirindu-li-se printre degele ca să rămână în podul palmei bulbii mari de... doi la kil.

Ii vedem apoi pe țărani cooperatori, într-altă dimineață insoțită, de toamnă, pornind la cules de vii. Nu li se aud cîntecele și nici glumele pe care și le spun, intrucît „sonorul” lipsește dar le citești veselia pe chipuri pentru că un cules de struguri înseamnă, pe lângă toate cele, o adevărată sărbătoare. Alte imagini înfățișează o vizită la sectorul zootehnic al cooperativei agricole, apoi: cum se fac cărămizi pentru noua clădire a școlii generale. Dar, ce se întâmplă? Ne apare șoseaua principală pe care diferite mașini aleargă în ambele direcții și, deodată vedem un copil trîntit la pămînt, gata să fie strivit sub roțile unui autocamion. Ciudat este că șoferul și copilul par să zîmbească. Ați ghicit? Totul nu-i decît o înscenare didactică, menită să-i învețe pe copii regulile de circulație...

V-am povestit pe scurt subiectele filmelor. Important este că ele-s realizate de chiar cineclubul din comuna Păuliș, raionul Lipova. Cu excepția „accidentului” filmele reprezintă o adevărată cro-

nică vie a satului de azi. Că au îndrăgit cea de a 7-a artă nu mai încapă îndoială. În 1963, cînd profesorul Virgil Jireghie a pus bazele cineclubului, s-au adunat în jurul său vreo 30 de amatori. Astăzi sînt 89. Printre membri se numără Gheorghe Avrămuț, președintele cooperativei agricole, Petru Savu, Teresia Melschbah, Zena Dănilă, — țărani cooperatori. Nu lipsesc nici elevii și elevele școlii generale de 8 ani: Gheorghe Brandais, Gheorghe Vărășescu, Petru Dănilă, Ion Pernevan, Florica Savu și alții care nu numai că sînt cei mai săritori dar par și cei mai înzestrați. Pe lângă profesorul Jireghie, un alt pasionat și animator al cineclubului este Jiva Hedeșan, operatorul cinematografului sătesc. La fel și directorul școlii, Nicolae Oprea, membru fondator; le-a pus la dispoziție o cameră unde întâlnești aparatură pentru dezvoltat, filme atîrnate la uscat, afișe și fotografii ale cunoscuților artiști de cinema.

Cinefilii din Păuliș fac într-un fel, o muncă de pionerat. Ei ar mai avea nevoie de unele aparate și mai ales de un spațiu încăpător unde să-și poată duce activitatea. Cu un plus de înțelegere din partea organelor locale, le vor obține. Pînă una alta, entuziasmul îi însoțește și adeseori, sînt văzuți în cele mai neașteptate locuri fixînd pe peliculă imagini din viața lor nouă care peste ani vor constitui adevărate documente.

Gheorghe VLAD

FRUMOSUL ÎN COMPETITIE

„La noi frumosul e acum la ordinea zilei. Oamenii se întrec în cultivarea lui”.

Cu aceste cuvinte în gînd am pășit pragul satului Borlova de lângă Caransebeș. Omul care le-a rostit, Nistor Boșcai, e învățător pensionar și fostul director al școlii din localitate. L-am întîlnit la intrare în sat, așteptînd cursa de dimineață. Pleca la odihnă și în răgazul pe care-l avea pînă la sosirea mașinii am stat de vorbă. Mi-a povestit lucruri interesante despre satul său, despre pasiunea oamenilor pentru frumos (Mai tîrziu am aflat că el însuși e un pasionat propagator al frumosului în sat, că o dată cu retragerea de la catedră din cauza vîrstei, el n-a renunțat la cea de a doua ocupație. N-a predat încă „bagheta” de dirijor și conduce și azi corul căminului cultural).

Urc pe drumul cel mare, și confrunt realitatea cu informațiile primite. Descopăr fără multă greutate semnele dăruirii, ale spiritului de emulație, ale unei anume întreceri în crearea frumosului.

PORȚILE

Casa de la numărul 83 e a lui Petre Ursulescu și se deosebește mult de casele dinprejur. Poate că-i cea mai frumoasă din sat. Cînd s-a hotărît să-și facă casă nouă Petre Ursulescu s-a gîndit mult la felul în care s-o construiască. Voia o casă frumoasă să n-aibă pereche în sat. A cercetat întîi casele cele mai arătoase din Borlova, apoi a continuat cercetarea și în comunele vecine. A văzut multe case, a strîns multe schițe pînă a găsit una pe gustul său. Pe aceasta a luat-o ca model, fără însă s-o copieze pur și simplu. A împrumutat numai linia arhitectonică, stilul. Ornamentația e în bună măsură creația lui. Poarta, din lemn masiv, încrustată cu flori, una din cele mai frumoase porți din sat e lucrată de Ion Melanie din Turnu-Ruieni. Dar în ea, materializată în lemn gîsim dragostea pentru frumos a lui Petre Ursulescu. S-a întrecut cu vecinii să

aibă casa și poarta cea mai frumoasă. Ce simte acum după ce a reușit — întreb gazda care ne-a pofțit în casă să-i vedem interiorul.

— M-am întrecut cu mine însumi. Că ceea ce gîndeam și puneam azi pe hîrtie a doua zi nu-mi mai plăcea, — răspunde după cîteva clipe de gîndire și voi să-mi arate cîte variante a încercat pînă a ajuns la această poartă.

...M-am oprit mai tîrziu la casa lui Gheorghe Boldoni de pe ulița principală. Și aici poarta atrage atenția. O poartă mare din tablă, vopsită în verde deschis, împodobită cu flori și ciorchini de struguri, în relief.

— Știu eu alta mai frumoasă — spune o bătrînică ce se opri alături. O cheamă Ana Peia și numără opt decenii. Mă las călăuzit. Ajungem în fața unei porți mari din lemn, simplă, frumoasă, cu încrustări meșteșugite. În partea de sus sînt cîteva ferestruice de diferite forme geometrice cu flori, porumbei și căprioare șlefuite pe sticlă. Ana Peia admiră poarta de parcă ar vedea-o pentru prima oară. N-o întreb de ce anume îi place mai mult decît cealaltă a lui Boldoni. Dar știu că oamenii aceștia au trecut de acum la clasificări, privesc cu ochi critic evoluția frumosului, îi acordă calificative. Ioan Nicoară a adus meșteri din comuna Marga ca să-i zugrăvească casa. Meșterii i-au pictat pe peretele din gang două peisaje cu munți, păduri și căprioare. „Pictura” contrastează cu aspectul casei cu interioarele aranjate cu mult gust. Sînt „picturi” comune, de genul tablourilor care se vindeau pe vremuri în țiguri.

Una din „picturi” a început să se scorojească. I-am arătat Mariei, fata lui Nicoară. N-am observat la ea nici un gest de regret.

PREGĂTIRI PENTRU PARADA COSTUMELOR

În casa lui Zaharie Mustețea trei fete, Maria Fălcău, Domnița și Marioara Mustețea lucrează în mare taină. De o

săptămîină ele se adună aici seară de seară și sub îndrumarea Mariei Mustețea, mătusa Domniței, își fac „forme” (a face forme înseamnă în graiul local a-și pregăti costume). Brodează ciupege, cos bănuți (paiete) pe catrințe, discută mult de nedeile care se apropie și-și dau cu presusul despre șansele pe care le vor avea costumele lor. Pentru nedeie fetele din sat își pregătesc întotdeauna costume noi. Modelele se lucrează în mare taină căci cu ocazia acestor petreceri populare are loc o adevărată paradă a costumelor și fiecare fată dorește să se prezinte cu un costum cît mai frumos.

— Ne întrecem de zor toate fetele din sat, spune Maria Fălcău zîmbind la rama la care brodează.

— Cine hotărăște care-i cel mai frumos costum — întreb.

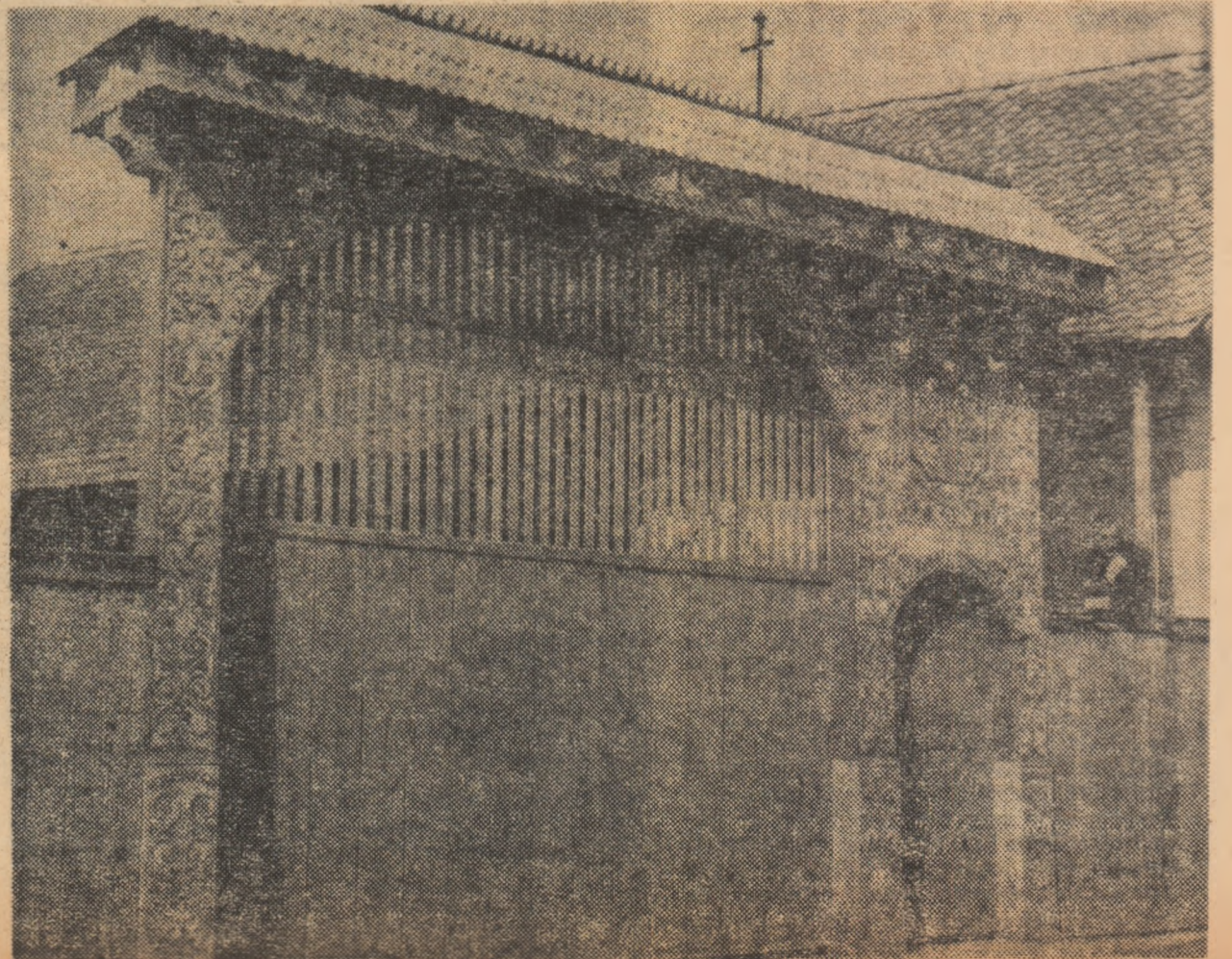
— Juriul e satul întreg, intră în vorbă Marioara Mustețea. Cînd se dansează un joc de doi sau Ardeleana oamenii cercetează costumele și se află repede care le-a plăcut mai mult.

Fiecare costum pregătit pentru nedeie aduce ceva nou în ornamentație fără să schimbe însă tradiția artei populare locale. Tușa Maria, care îndrumă fetele la cusut, a scos din dulap cîteva costume să mi le arate. A început cu o catrință brodată bogat cu fir de aur. „Asta-i veche de peste o sută de ani. A rămas de la buna mea. S-o fi lucrat foarte mult la ea”. Am văzut peste 15 costume. Ultimul era de la nedeia din anul trecut. L-a purtat Domnița și a ciștigat aprecierea unanimă a sătenilor...

În casa de peste drum pickup-ul funcționează din plin. Se aude pînă departe o melodie. Fetele care o ascultă sînt însă necăjite. Care o fi cauza supărării lor? Aflu de îndată. Cele două fete, Elisaveta Cocie și Ana Ursulescu au pregătit întreg materialul pentru costumele noi. Dar n-au încă modelele. Le-au comandat de la o vestită creatoare populară din Zervești dar n-au sosit.

Și nedeia se apropie cu pași repezi...

R. IARAI

Oamenii muncii și-au luat rămas bun de la tovarășul Leontin Sălăjan

LEONTIN SĂLĂJAN

La 28 august a încetat din viață, în urma unei grele suferințe, tovarășul Leontin Sălăjan, membru al Comitetului Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, general de armată, ministrul Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România.

Activist de seamă al Partidului Comunist Român și al statului nostru socialist, tovarășul Leontin Sălăjan și-a închinat întreaga viață luptei revoluționare a clasei muncitoare, cauzei socialismului, înfăptuirii celor mai înalte idealuri ale libertate, independenței și progres al poporului român, înfloririi patriei.

Născut la 19 iunie 1913, în comuna Santău din raionul Carei, regiunea Maramureș, într-o familie de țărani săraci, tovarășul Sălăjan a început să lucreze de la vârsta de 14 ani ca ucenic la căile ferate, devenind apoi muncitor lăcătuș. Din fragedă tinerețe a cunoscut viața grea, plină de privațiuni a oamenilor muncii, exploatarea la care aceștia erau supuși în trecut. Sentimentele sale de revoltă și protest împotriva nedreptăților sociale îl determină să se înroleze, încă din anii uceniciei, în mișcarea muncitorească. În conducerea sindicatului cefeștilor din Timișoara, el a participat activ la organizarea de acțiuni pentru apărarea drepturilor muncitorești.

Lupta sa devotată pentru interesele proletariatului îl apropie de Partidul Comunist Român, detașamentul cel mai înaintat al clasei muncitoare, în rândurile căruia este primit în toamna anului 1939. Era perioada unor profunde frământări sociale, a unei ascuțite lupte duse de forțele progresiste cele mai înaintate, în frunte cu comunistii, pentru apărarea libertăților democratice, a suveranității și independenței României. Insuflețit de un fierbinte patriotism, tovarășul Sălăjan s-a dăruit cu abnegație și spirit de sacrificiu luptei antifasciste, antihitleriste, organizate de Partidul Comunist Român.

În anii grei ai dictaturii militar-fasciste, când partidul se afla în adâncă ilegalitate, tovarășul Sălăjan muncete cu devotament ca membru al Comitetului județean Timiș-Torontal al P.C.R. și ulterior ca secretar al Comitetului regional Banat al P.C.R. Urmărit de organele represive ale regimului burghez-moșieresc, Leontin Sălăjan dă dovadă de un înalt spirit de clasă, de combativitate comunistă, desăvârșită și neobosită activitate revoluționară. Împreună cu alți militanți ai Partidului Comunist a participat la organizarea grupului de partizani din munții Carășului, precum și a numeroase acțiuni de sabotare a

războiului la Reșița, Arad, Bogaș, Timișoara.

După eliberarea țării de sub jugul fascist, Partidul Comunist Român încredințează lui Leontin Sălăjan sarcini de răspundere în conducerea comitetelor regionale de partid Timișoara și Oradea și apoi în aparatul Comitetului Central al partidului. Din 1945, de la conferința națională P.C.R. este, fără întrerupere, membru al Comitetului Central al Partidului Comunist Român. În 1955, la Congresul al VII-lea al partidului, este ales membru supleant al Biroului Politic al C. C. al P.C.R., iar în 1965, la Congresul al IX-lea, membru al Comitetului Executiv al C. C. al P.C.R.

În anii 1948—1949 tovarășul Leontin Sălăjan îndeplinește funcția de adjunct al ministrului sănătății și prevederilor sociale, iar în 1949—1950, de ministru al construcțiilor. Din anul 1950 lucrează în cadrul forțelor armate ca șef al Marei Stat Major, apoi ca prim-locuitor al ministrului, iar din 1955 ca ministru al Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România. El a muncit intens pentru continua desăvârșire a pregătirii sale militare; în 1953 a absolvit cursul special superior la Academia militară generală. Tovarășul Leontin Sălăjan a adus o prețioasă contribuție la înfăptuirea politicii partidului de dezvoltare a forțelor armate, de întărire a capacității de apărare a țării, de educare a ostașilor în spiritul dragostei nețărmurate față de Partidul Comunist și patria socialistă.

Începând din 1946, el a fost ales deputat al Marii Adunări Naționale în toate legislaturile.

Ca militant de seamă al partidului și statului, tovarășul Leontin Sălăjan a fost insuflețit în întreaga sa activitate de atașament puternic față de cauza partidului comunist, de dragoste înflăcărată față de popor și de patrie, cărora le-a consacrat întreaga sa capacitate și putere de muncă.

Partidul și guvernul dau o înaltă prețuire activității revoluționare îndelungate a tovarășului Leontin Sălăjan, meritelor sale deosebite în construirea socialismului, în întărirea statului socialist. El a fost distins cu titlul de Erou al Muncii socialiste, cu ordine și medalii ale Republicii Socialiste România.

Prin încetarea din viață a tovarășului Leontin Sălăjan, Partidul Comunist Român, statul socialist, întregul nostru popor pierd un fiu credincios, un luptător devotat, pentru cauza socialismului, pentru progresul și înflorirea României socialiste. Amintirea lui va rămâne veșnic vie în inimile comunistilor, ale tuturor oamenilor muncii din patria noastră.

Timp de două zile, luni 29 și marți 30 august a.s., țara întreagă și-a pus zăbranc de doliu. Drapele tricolore și roșii au fost arborate în bernă. Șiruri neîntrerupte de cetățeni s-au îndreptat spre Palatul Republicii din Capitală, în prima zi, de dimineață până seara târziu, iar într-a doua până la ora 11, ca să aducă, adînc îndurerați, un ultim omagiu tovarășului Leontin Sălăjan, membru al Comitetului Executiv al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, general de armată, ministrul forțelor armate.

Prin fața catafalcului pe care era depus sicriul cu corpul neînsuflețit al tovarășului Leontin Sălăjan, s-au perindat, într-o tăcere solemnă, mii și mii de oameni ai muncii din întreprinderile și instituțiile bucureștene, activiști de partid și de stat, reprezentanți ai organizațiilor de masă, oameni de cultură, militari ai forțelor noastre armate. Au venit să-și ia un ultim rămas bun și maramureșeni din Santău, satul natal al tovarășului Leontin Sălăjan, precum și delegații ale locuitorilor orașului Oradea, al căror deputat a fost în Marea Adunare Națională. Au trecut, cu inimile îndurerate, numeroși militari, ofițeri și ostași ai armatei noastre naționale, pentru a căror educare și formare ca buni luptători și apărători neînfricați ai independenței și suveranității patriei dragi, tovarășul Leontin Sălăjan, fiu credincios al partidului și poporului, și-a consacrat întreaga sa capacitate și putere de muncă.

Prima gardă la catafalcul străjuit în permanență de ofițeri superiori ai forțelor noastre armate a fost alcătuită din tovarășii Nicolae Ceaușescu, Chivu Stoica, Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Apostol, Alexandru Birlădeanu, Emil Bodnaraș, Alexandru Drăghici, Paul Niculescu-Mizil, Ilie Verdeț, Maxim Berghianu, Petre Borilă, Constantin Drăgan, Gheorghe Rădulescu, Ștefan Voitec.

În continuare, au făcut de gardă tovarășii Petre Blajovici, Dumitru Coliu, Florian Dănăilache, Ianoș Fazekas, Mihael Gere, Petre Lupu, Dumitru Popa, Vasile Vișcu, Mihael Dalea, Vasile Patilineț, Virgil Trofin, Ilie Murgulescu, Constanța Crăciun, Gheorghe Gaston Marin.

Rînd pe rînd, au făcut apoi de gardă membri ai Comitetului Central al Partidului Comunist Român, ai Consiliului de Stat și ai guvernului, generali și ofițeri superiori, reprezentanți ai organizațiilor obștești, veterani ai mișcării muncitorești din țara noastră, precum și tineri ostași, reprezentînd arme diferite, purtînd pe braț banderole roșii, îndoliate.

În semn de omagiu adus generalului de armată Leontin Sălăjan, au venit delegații militare din țări socialiste, care au depus coroane de flori și au făcut de gardă la catafalc, exprimînd condoleanțe familiei.

O coroană de flori a fost depusă din partea comandamentului forțelor armate ale statelor participante la Tratatul de la Varșovia.

Membrii corpului diplomatic au depus o coroană de flori și au prezentat condoleanțe familiei.

În tot acest timp, pelerinajul miilor de oameni a continuat ca un prinos al stimei și cinstitii memoriei celui dispărut.

Mitinguri de doliu în țară

În cele două zile cît drapelele au fost arborate în bernă, în București și în alte localități din țară au avut loc mitinguri și adunări de doliu în cadrul cărora oamenii muncii din întreprinderi, instituții și unități agricole socialiste și-au exprimat durerea pentru pierderea suferită de poporul nostru prin încetarea din viață a tovarășului Leontin Sălăjan.

Un impresionant miting de doliu a avut loc, de pildă, în marea hală a Atelierelelor de zonă C.F.R. Timișoara, acolo unde, în anii grei ai exploatarei capitaliste și războiului a muncii și a luptat tovarășul Leontin Sălăjan cot la cot cu feroviarul timișorenii.

„Am lucrat aici, la Atelierele C.F.R. ani de zile alături de tovarășul Leontin Sălăjan — a spus Nicolae Ciocan, șef de serviciu în cadrul Direcției regionale C.F.R. Timișoara. Pentru mine, ca și pentru cei care l-am cunoscut îndeaproape, el a constituit un înalt exemplu de conduită, voință și curaj”.

„Fac parte din tînăra generație de comunisti — a spus tînărul lăcătuș Mircea Dușcă. Și deși n-am lucrat nemijlocit alături de tovarășul Sălăjan, atît eu cît și ceilalți tineri din atelier am avut ocazia să-l vedem aici de multe ori, în mijlocul nostru, sînd de vorbă cu foștii lui tovarășii de muncă, interesîndu-se îndeaproape de preocupările și de viața lor. Principialitatea, înaltul spirit de răspundere, trăsături proprii conducătorilor partidului nostru, sînt pentru noi, tinerii comunisti, un exemplu demn de urmat”.

La mitingul de doliu de la Atelierele de zonă C.F.R. din Oradea, au participat sute de muncitori cefești, muncitoare de la fabrica de textile din localitate, un mare număr de cetățeni din circumscripția electorală Oradea-Nord, al căror deputat în Marea Adunare Națională a fost tovarășul Leontin Sălăjan. În cuvîntul său, mecanicul de locomotivă Ioan Baru a spus printre altele: „L-am cunoscut pe tovarășul Sălăjan încă din anul 1945, cînd îndeplinea funcția de secretar al fostei regionale de partid Bihor. A fost un exemplu de corectitudine, cinste și modestie, un bun organizator, calități care i-au atras încrederea și stima tuturor celor care l-au cunoscut”.

Mitingul de doliu care a avut loc în comuna Santău din regiunea Maramureș, comuna natală a

tovarășului Leontin Sălăjan, a reunit sute de locuitori de aici și din satele învecinate. „Ne sînt inimile îndurerate pentru plecarea prematură dintre noi a iubitului nostru tovarăș și consătean Leontin Sălăjan — a spus Traian Chiminiț, secretarul comitetului de partid al cooperativei agricole din comună. Pentru mine, care am copilărit împreună, durerea este nemărginită. Întreaga sa viață este pentru noi o pildă de muncă asiduă în folosul celor ce muncesc”.

Asemenea mitinguri de doliu au mai avut loc și în alte întreprinderi, instituții și unități agricole socialiste, precum și în unitățile militare, unde, în camere de doliu anume amenajate, ofițeri, maiștri militari, subofițeri și militari în termen au făcut rînd pe rînd de gardă în fața portretului îndoliat al celui dispărut.

Pretutîndeni, în cadrul solemnelor mitinguri și adunări, numeroși oameni ai muncii și militari au subliniat contribuția prețioasă adusă de tovarășul Leontin Sălăjan la înfăptuirea politicii partidului, de întărire a capacității de apărare a țării, de educare a ostașilor și ofițerilor în spiritul dragostei și devotamentului nețărmurit față de partidul comunist și patria socialistă.

Funeraliile

Marți, ora 11. Ultima gardă a fost alcătuită din tovarășii Nicolae Ceaușescu, Chivu Stoica, Ion Gheorghe Maurer, Gheorghe Apostol, Alexandru Birlădeanu, Emil Bodnaraș, Alexandru Drăghici, Paul Niculescu-Mizil, Ilie Verdeț, Maxim Berghianu, Petre Borilă, Constantin Drăgan, Gheorghe Rădulescu, Ștefan Voitec.

După cîteva clipe, în marea piață din fața Palatului Republicii, miile de oameni au întîmpinat într-o tăcere adîncă apariția sicriului învăluit în faldurile îngemănate ale steagurilor țării și partidului, încadrat de conducătorii partidului și statului.

În acordurile grave ale marșului funebru, trupele aliniate în piață au dat onorul, prezentînd armele.

În fruntea cortegiului funebru pus în mișcare, se afla, purtat de doi generali, portretul îndoliat al tovarășului Leontin Sălăjan. Coroanele de flori depuse la catafalc de Comitetul Central al Partidului Comunist Român, Consiliul de Stat și Consiliul de Miniștri, de familie, de Ministerul Forțelor Armate, de Ministerul Afacerilor Interne, de organizațiile de masă, erau purtate de ofițeri superiori.

Un grup de generali și ofițeri superiori duceau pe brațe perne de catifea pe care străluceau Steaua de Erou al Muncii Socialiste și alte ordine și medalii cu care a fost decorat Leontin Sălăjan în semn de prețuire a meritelor sale deosebite.

În urma așetului de tun ce purta sicriul, mergeau familia defunctului, conducătorii de partid și de stat, delegații militare de peste hotare, oficialități române, șefi ai misiunilor diplomatice și atașaii militari acreditați la București.

După fanfară și purtătorii drapelelor îndoliate urmau, în pas solemn, escorta militară, alcătuită din ostași reprezentînd armele: infanterie, marină, aviație și grăniceri. Se înșirau apoi într-o impresionantă coloană mii de cetățeni veniți să participe la funeralii — muncitori, intelectuali, studenți, numeroși ofițeri, subofițeri și soldați.

În cadența gravă a marșului funebru, cortegiul s-a îndreptat, cu pași înceți, spre Monumentul eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism.

Pe strada Onești, pe bulevardele Nicolae Bălcescu și 1848, pe magistrala Nord-Sud, zeci de mii de locuitori ai Bucureștilor, înșiruți de-a lungul traseului străjuit de infanteriști, artileriști, aviatori și marinari, și-au luat ultimul rămas bun de la tovarășul Leontin Sălăjan, eminent fiu al poporului, care a adus o prețioasă contribuție la înfăptuirea politicii partidului de dezvoltare a forțelor armate, de întărire a capacității de apărare a patriei, de educare a ostașilor în spiritul dragostei nețărmurate față de partidul comunist și patria socialistă.

La ora 13, carul mortuar a pătruns pe aleea centrală a parcului dominat de silueta Monumentului eroilor luptei pentru libertatea poporului și a patriei, pentru socialism.

Mitingul de doliu a fost deschis de către tovarășul Dumitru Popa, membru supleant al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., prim-secretar al Comitetului Orașenesc București al P.C.R.

Au luat cuvîntul tovarășii Constantin Drăgan, membru al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., președinte al Uniunii Generale a Sindicatelor din România, general colonel Ion Ioniță, membru al C.C. al P.C.R., ministrul Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România, Alexandru Drăghici, membru al Prezidiului Permanent și al Comitetului Executiv al C.C. al P.C.R., secretar al C.C. al P.C.R.

Conducătorii de partid și de stat au înconjurat apoi sicriul purtat de opt generali, îndreptîndu-se spre criptă. Într-o atmosferă impresionantă, în acordurile Internaționalei, sicriul a fost coborît într-una din criptele de la baza hemiciclului Monumentului. În văzduh au răsunat 21 salve de artilerie.

COMITETUL CENTRAL
AL PARTIDULUI COMUNIST ROMÂN
CONSILIUL DE MINIȘTRI
AL REPUBLICII SOCIALISTE ROMÂNIA

Vara cu nopți reci

Chirigiu se bucurase când trecuseră babele lepădându-și cojoacele reci și jilave. Ultimele petice de zăpadă se topeau ca o vată de zahăr și pământul aburea într-una. Apoi, fără astimpăr, bătuse cimpurile prin bălți, să vadă locul acela propus de el în adunarea generală. Au urmat apoi zilele calde de muncă, s-au făcut însămințările dinții după care a venit la rând și locul lui. Întotdeauna îl pusese pe vremea asta dar lui i se părea că se pierduse o groază de timp. Tăvălugit și grăpat, terenul a fost repede însămințat. Mare lucru nu fusese, dar el se mindrise că totul s-a făcut după spusele sale, că toți l-au socotit șef. Seara s-a întors acasă mai țepăn, mai înalt. S-a dus de-a dreptul la cuina de vară. Bobotează, cîinele, se învîrte pe acolo și bărbatul îl lovi oleacă între coaste, să nu-și facă de lucru cu untura din ulcică de pe masă.

— Ce-ai cu el? îl întrebă nedumerită nevastă-sa, venind de la cotețe cu o sită cu ouă.

Chirigiu nu-i răspunse și se băgă într-o cămăruță întunecoasă, să vadă de o bucată de brînză, niște telemea albă și grasă.

— Te-a asurzit Dumnezeu de nu-mi răspunzi? îl urmări glasul ei. Acolo ce cauți?

Odaia era rece și mirosea a lînă, a piei vechi și floare de sunătoare. Dintr-o grindă îi căzu în cap o pereche de opinci putrede și el se întrebă de unde or fi, uitînd că le purtase cu cîțiva ani în urmă.

Nu mai știa pentru ce venise, ieși din nou, în fața cuinei, luă un scăunel și se așeză sub părul de lingă coșar.

Nevastă-sa, Casandra, bătea cu furculița scrobol, mămăliga puțică aruncînd stropi fierbinți pe plită și totul mirosea bine, a casă îndestulată.

— Știi că azi am semănat locul ăla? A mers strună dacă m-au ascultat, nu ca-altădată...

Nu mai spuse ce-a fost altădată; se înfiora de plăcere că acea treabă a fost încheiată și, pînă în mijlocul verii, poate să aibă liniște. Casandra îl privi veselă, scosese și el o vorbă. Apoi se aplecă după ceva, umblă cuniște oale. El văzu că are picioarele goale, iar rochia dezvelea o carne tare, albă, și-l înfioră puțin. Îi dădu prin cap că ar putea privi și altcineva și se uită bănuitor în jur, dar nu era nimeni în afară de Bobotează, care o rupse la fugă lătrînd spre staulul oilor.

Avea femeie tină și la masă îl prinse muștenia.

...Holdele au crescut, Chirigiu și nevastă-sa au prășit ba la una, ba la alta cu echipa, dar gîndul lui fugea tot la locul acela, îi despica muștenia și atunci le spunea celor din preajmă că or să vadă ei cîți bani le va aduce el, Chirigiu.

De cîte ori era pe aproape, tăia peste cîmp și se ducea să privească cum se întind pe pămînt vrejii nesățioși de lumină. O parte din sămință o adusese el, din mîndrie, și ceilalți îi făcuseră pe voie așa cum îngădui zburdănicile unui copil. Totuși agronomul o cercetase, dacă are putere de germinație, și aprobase fără să o mai trimită la laboratorul raional.

Chirigiu, nerăbdător, a mai trecut pe la loc, căci nu avea astimpăr; cînd fructele se făcuseră cît nuca,

a pornit să ghicească pe unde-s boșarii cu miez dulce și galben, unde-s ăia de arad cu sămința mică sau dungații, pepenoaicele alungite, cu forme aproape femeiești.

Cînd grîul era în pîrgă și combinele argintii picoteau lingă lanuri, își aduse aminte că n-a mai vorbit nimic despre chioșc cu Saulea, președintele cooperativei, și din clipa aceea nu mai știu ce-i liniște. Cîteva zile, cît președintele a fost plecat la regiune, Chirigiu a umblat ca pe cioburi. Nimic nu i-a tîhnit și a tot stat pe capul contabilului șef, un băiat tînăr, cu fața roșie, asudată, care avea chef de glume.

— Bre, nea Chirigiule, se-aude c-o iei și pe Casandra la chioșc.

— Păi de ce să n-o iau?

— He, he, formă el. E și asta o chestie. Adică o lei ca să fii mai sigur... Sau să faci vînzare. E o chestie... și-i făcu cu ochiul, năucindu-l și mai mult.

Plecă la sediu întors iarăși pe dos și fața lui prelungă se făcu mai ascuțită, mai oșacă. Apoi îi trecu fulgerător prin minte că tinerelul acela e cam afemeiat, așa spunea unii, și începu să-l privească într-o altă lumină... Abia după ce s-a întors Saulea s-a liniștit, atît cît putea el.

Pe urmă timpul a trecut iarăși, în goană, ca un cal năzdrăvan și cînd au plecat dulgherii să facă chioșcul de la șoseaua națională, s-a dus după ei, măcar că treaba asta nu-l privea. Devenise deodată vorbăreț, adusese o sticlă de țuică nouă, făcută din duduș și zarzăre, cam arsă și acră, rîdea și răspundea cu două înțelesuri și călca numai pe urmele lor. După ce dulgherii au terminat partea lor și au acoperit construcția cu carton asfaltat, a chemat-o pe Casandra, să dea cu var, să vadă cumpărătorii totul alb și curat. Dar nimeni nu știa că bostănarul mai avea un gînd al lui. A desenat cu caznă o firmă cu numele cooperativei și două indicatoare pe care a scris din capul locului: STOP! la 200 de metri pepeni proaspeți.

Saulea a ris de isprava asta și l-a întrebât cum a măsurat el exact distanța, apoi ce rost are să anunțe, cînd toată lumea poate să vadă că acolo se vînd pepeni.

Chirigiu era să le-o spună de la obraz că habar n-au de negustorie, dar s-a uitat numai ca uliul la găină.

— Păi, așa vine chestia, a luat-o el pe departe. Dacă-l anunți din vreme pe automobilist începe să se gîndească, întrebă și pe ăi cu care este în mașină, dacă n-ar fi bine să se răcorească cu un pepene dulce, ba îi pare că-i simte gustul și începe să privească mai atent. Cînd a ajuns în dreptul meu a și tras pe dreapta, adică l-am făcut cumpărător.

Vînzarea a început bine. Chirigiu aducea în zori pepeni proaspeți, aleși cu mîna lui din bostană, îi băga într-o groapă și-i acoperea, să stea la răcoare. De acolo, scotea și umplea rafturile chioșcului. Era vară, cald, spre litoral și de acolo foiau sute de mașini, sute de motociclete. Se opreau cumpărătorii tot timpul, cereau pepeni, plăteau și treceau la mesele din apropiere să-i despice.

Erau fără griji, bronzați și veseli. Cîteodată îi simțea că aduc cu ei un miros de apă sărată, soare, de nisip și nămol și-i invidia. Într-o vară buie să se ducă și el, să întindă un cearceaf și doarmă pe nisipul cald, apoi să intre în mare să se culce pe nisip, înfiorîndu-se de plăcere ca ca toți ceilalți.

Casandra venise de la început să-l ajute la zăre, la toate cîte erau de făcut. Pe inserat, acasă, hrănea orătăniile, făcea de mîncare și dată se-ntorcea să doarmă cu bărbatul. Dar o atrage privirea și cînd e urîtă și cocîrjită. Casandra era numai zîmbet, ca o fetișcană, cu ochi străluciți și negri, arsă de soare. O sfredeleau șoferii cu rîile, mai ziceau cîte o vorbă, poate nu le trecea cap că e nevasta lui, sau nu le păsa și atunci îi rigiu simțea că-l înșeapă în coșul pieptului, în pietrele de cîntar, greșea înmulțirea, bulbucă și întindea gîtul căutînd-o, speriat că s-ar putea n-o mai vadă acolo în jurul lui.

— E fata dumitale, nea bostănarule? l-a luat picior un șofer mustăcios și elegant de la O.N.T. adusese cu el la chioșc o droacie de turiști și încă știam bre, aici veneam să mă-nșor.

Casandra rîdea înveselită, apoi străinii aceia, chemat-o să se fotografieze cu ei și ea s-a dus vînd de parcă n-avea bărbat cu cununie să-l cheme și să-l ducă.

După cîteva zile s-a gîndit s-o trimită acasă, mai stea ca un scai în ochii bărbaților. Dar tîna nu putea face față. Oricum, nevasta îi era de o lăsa cînd pleca la bostană, o trimitea încoace. Cu cine altcineva să se ajute? În două săptămîni Chirigiu slăbise ca un ogar, se făcuse o și toată bucuria aceea pe care o crescuse o primăvară, nu semăna de fel cu ce își închipuie.

Cînd se lăsa primul vîl de întuneric, Chirigiu cheta banii și-i dădea nevastei, sfătuiind-o cu acvorbe plictisitoare să aibă grijă de ei. Ea îi pușin, într-o năframă, și pleca pe drumeag pe ogoare. Chirigiu o urmărea neliniștit cu privire cînd ajungea să-l doară ochii, apoi se întorcea, dea felinarele și mai aștepta oleacă. Îi plăcea să cum se țes mașinile pe șosea, cum măresc și rează luminile făcîndu-și semnele lor. Simțea în curentul și mirosul usturător de gaze arse, apoi rămînea din nou tăcut. La creșterea de păsări malul apei se stingeau luminile și el știa că pși-au luat locurile.

După un timp, cînd nimeni nu mai oprea, în să se pregătească de culcare. Întindea finul și apoi cojoacele și așternutul era gata. Dar se singur și atunci îl cuprîndeau toate gîndurile de zi, niște umbre lungi, tremurătoare, desenînd înleșea din chioșc, privea luna galbenă ca o soarelui, asculta pătănitul tractoarelor care înmîriștea toată noaptea, și reverea cimpia. Steciuiuau întunericul cu o ploaie rece și albă.

Răcoarea serii îl mai liniștea și atunci portgenunchii retezați de oboseală să se culce. Să capul culcat pe un braț, așteptînd pașii aceia cuți, zbatîndu-se singur cu gîndurile nestatornice țile erau calde, lui i se păreau reci, neprietenoicuibărea în miezul moale al finului, căutînd ca pe o băutură tare, liniștitoare.

Reflexele gîlbui ale felinarului cu gaz luminadeslușit fața aceea osoasă, uimită, pînă în zomul se scula mahmur ca după o beție, aprințigară și pleca repede la bostană. O lua pe lingade telegraf, apoi pe poteci șerpuite, ude de rouă.

La bostană paznicul avea cearcăne la oclvînată. Și se bucura de oameni cum te bucploaie. Da să-l întrebă pe Chirigiu ceva, să sglumă, dar se lovea ca de un zid. Atunci se măsă-i ceară țigări și se ducea în colibă să moțăicînd veneau ceilalți cu căruțele se însuflețea se auzeau rîsete și vorbe. Chirigiu îi zorea să pe răcoare, îi cicălea să pună pepenii în paie și căruțele o porneau greoi spre șosea. El o potecă, scurta drumul și dacă o vedea pe Casingură la chioșc se mai liniștea. Îmbuca cemerindele aduse de acasă, troznindu-le în gîluscă și noduros, iar cînd veneau căruțele d pepenii pe cîntar, într-o ladă.

Odată camionul plecase să ducă pepeni la Pleșa, șoferul, îl întrebă în glumă dacă n-o Casandra să vină cu ei, să ajute la vînzare. auzise văzuse negru în fața ochilor, așa de duruseră vorbele acelea.

Pe un străin l-ar fi alungat cu pietre ca pe un bălat, dar băietanul era din sat și el se înfrîcîndu-și că dacă mai ține vara aceea o să nească de-a binelea.

Pe urmă trecuseră alte zile, alte nopți cu lini grea și rece. Dimineața, cînd se ducea în l Chirigiu se uita lacom la rîndurile care se gol nesimțite. În gîndurile lui tulburi și neștiute se o nouă nădejde: bostana era pe sparte, o în ploile și bruma. Căuta cu privire să vadă Casandra se bucură că se vor întoarce în sat. Dar Casandra era ca totdeauna și el știa bine viitor nu-l va mai căuta pe Saulea, pentru loc pentru chioșc.

Drumurile care urcă de la Golești spre dealurile împădurite ale Cîmpulungului, străbat invariabil livezi peste livezi, în fundalul îndepărtat și albastru al munților.

De la Stilpeni, unde se află una dintre cele mai mari întreprinderi forestiere din regiunea Argeș, un trenuleț forestier urcă spre pădurile albastre, pină sus, la păstrăvăria de la Cîndești, de unde coboară apoi, grăbit, trăgînd șir lung de vagoane încărcate cu bușteni. Urcînd, așadar, de la Stilpeni, trenulețul, trecînd prin lunci încărcate de sălcii, arini și stejari, la picioarele cărora se aștern imense covoare de iarbă zmălțuită cu mușetel, intră în împărăția fără sfîrșit a livezilor, bogăția de frunze și mindria tuturor cooperative-ilor agricole de producție ale Muscelului.

Se află și trei „vagoane” de călători. Soarele sfîrșitului de iulie a intrat în buluceala vinătă a norilor scoboritori din munți, și o umbră caldă și neclintită a cuprins toate livezile. Pomii împietriți, cu crăcile către pămînt, încărcate cu dulcea povară a fructelor, așteptă cu nerăbdare minunile radioactivității solare.

Sub pîntelul de argint al unui fulger a nechezat un nor.

În „vagonul” de călători, cîțiva mineri de la mina de cărbuni din apropierea Vlădeștilor. Cîțiva, înalți și spătoși „de la pădure”. Unul cu pălărioară cu pană, și statură voevodală, chiuiel prelung, și miinile pilnice.

Dealurile cu păduri albastre se îngustează. Livezile ne impresionează, dintr-o parte și alta, strivindu-ne. Crăci grele, încărcate cu roade, lovesc vagoanele și trecem printre meri, printre tuneluri de meri, ca pe sub niște arcuiri de triumf ale celsugului muscelian.

— Livezile din Vlădești. Livezile vestite, suride omul pădurii, arătînd dinți albi ca spuma laptelui.

Așa a și spus el, cu statura sa voevodală: „livezi vestite”. Simplu. Ceilalți, privesc îngîndurați roadele pomilor și dau tăcuți din cap, încuviințînd mulțumiți. Este o izbîndă a femeilor.

Am coborît într-o imensă luncă cu sălcii și arini, la Vlădești, patria livezilor, pe malul Bratiei celei repezi, cu unde de oțel străveziu. Dinspre munți mănunchiuri de raze. Măreață, ploaia a

VLĂDEȘTENII

spălat munții, alergînd acum în larguri, peste livezi și dealuri.

Expresie dinamică

Ceea ce caracterizează comuna, tăiată de-a curmezișul de o giră nervoasă, împărțind-o în Vlădeștii de Sus și cei de Jos, sint construcțiile.

Structura evenimentelor ca și natura lor reflectă modul de a gîndi al vlădeștenilor, în clipa de față. Dezvoltarea calitativă este esența tuturor faptelor colective ale celor 3 000 de conștiințe.

Se construiește o școală nouă (pe lingă cele două clădiri existente) cu opt, mari și luminoase, săli de curs. 80 000 de cărămizi au fost rodul efortului voluntar al vlădeștenilor. Casele lor, pridvoarele inecate de flori, sint electrificate ca și întreaga comună. În peisajul rural, potopit de frunziș și velințe de parfumuri, e uimitor, aproape neerosimil să numeri antenele televizoarelor. Două magazine noi și-au început comerțul, încorporîndu-se necesităților, în asalt, ale comunei. Cel de la Valea Ursului (un „cartier” al Vlădeștilor) a fost înălțat prin contribuție voluntară. În cadrul cooperativei, un complex modern, cu cizmărie, croitorie, frizerie și sifonerie — te scoate grabnic din atmosfera idilică a satului cu cirezi, praf și fete desculțe, cîntat din apropiere și cu maliție (din casa sa de la Nămăești) de Topirceanu...

Cooperativa agricolă de producție termină, zilele acestea, clădirea care întrunește unanimitatea satisfacțiilor, destinată unei brutării, cu o capacitate cotidiană de 3 000 de pîini. Șantierul însă care polarizează, în momentul de față, toate eforturile reunite ale cooperativei, este cel al silozului de fructe.

Dragomir Aron, tinărul președinte al

cooperativei, înalt și subțirel, vorbește despre silozul cu o capacitate de 500 de tone (dintre care 150 vagoane de fructe), ca și despre alte înfăptuiri gospodărești, cu o mindrie fățișă și calmă.

...După ce am colindat împreună cîmpurile cu flori ale cartofilor, cu lucernă, porumb și loturi colorate în toate nuanțele de verde ale legumelor, notez din nou, în gînd, ascunzîndu-mi creionul, că cele 45 de hectare au fost irigate, anul acesta, prin efortul operatorilor, abătînd apele Bratiei.

— Va trebui să notați și despre gustul țuicii noastre...

În răcoarea adîncă a beciului cu budane, cresc parfumurile neasemuite ale livezilor de pruni. Evocăm, împreună, mireasma livezilor de vișini din Donul liniștit și se pare că prunii noștri ești-gă detașat. Ţuica anului trecut să răsfățăm în țoieri, de culoarea untdelemnului auriu.

— Cîte grade are ?

— Asta nu se scrie, ride Dragomir Aron, asta se... cîntă.

Frontierele posibilității...

Inginerul agronom al vlădeștenilor Niculae Cirlănar, fecior de țărani din Poenița, remarcă cîteva realizări din primul semestru. „Specificul cooperativei, cu roade pomicele recoltate în toamnă, a determinat planul vinzării la neînsemnata cifră-limită de 9 000 lei. Depășirea în lei a vinzării de fructe timpurii și licoarea prunelor a depășit 100 000. Plantațiile tinere de pomi fructiferi se întind pe o suprafață depășită peste prevederi de 360 hectare... Producția de lapte, de la bovine și ovine, în primul semestru a fost și ea depășită... Livrările bănoase către stat au fost depășite cantitativ și calitativ... Atelie-

rul de ceramică lucrează progresiv, producînd anual peste o jumătate de milion lei. Și aici, ca și la varnița cooperativei, care aduce 200 000 lei anual, am produs depășiri...”

Ion Rîndașu e vlădeștean din tată-n fiu. Niculae Duțescu așîderea. Florian Nicoară și el, ca și ceilalți, e pomicultor, fruntaș în producție... Sint numai cîțiva din fruntașii cooperativei.

Aritina Baci, una din zecile de pomiculatoare calificate, mamă a unui strungar de 18 ani și unui june candidat la calificarea de mecanic-auto. suride.

— Bunicul ardea feștilă. Tata — gaz în lampă. Noi avem bec pină și în grajd, la vacă... Am radio. La toamnă, vinzînd vițelul ăsta și luînd bucatele de la C.A.P., vreau să-mi iau televizor, vreau mobilă, ca și ceilalți... Copiii sint „aranjați”...

Cam aceleași vorbe, cu putere de generalizare, le-am auzit și de la Maria Măntoiaș și de la Elena Stanciu, ale căror fotografii ar merita să fie puse la panoul de onoare al cooperativei, care e cam pustiu, fără nici un temei.

Noapte de vară

Nu se poate, oricît m-ași strădui, să scriu că „întunericul a cuprins satul”, din pricina becurilor puternice care răsăr pe șosea.

Am ieșit să mă plimb, îndepărtîndu-mă spre riu. Din urmă, de la cîminul cultural, răzbat glasuri tinere, acompaniate de acordeon. Profesorul Ion Georgian repetă cu brigada artistică.

Apa repezită și neagră uruie la picioarele mele, podul de lemn vibrează, din munte se aud nu... bucium, ci glas îndepărtat de funicular.

Un autobuz IRTA, modern, aducînd a pacheboturile pe roate ale ONT-ului, aduce de la tirgul din Cîmpulung gospodari care au închinat ucelele cu vin, și s-au întors gălăgioși și pușini amețiți de sfada orașului, cu cumpărături.

În livezi, sub stele mari, risipite pe cerul muntenesc, fructele, somnoroase, visează pe crăci, în așteptarea soarelui. Culesul e un basm, care se apropie pe-ndelete și cu socotînță, de veacuri.

I. GRINEVICI

be din popor și țîlcurile lor

„APĂ CHIOARĂ” I „PARA CHIOARĂ”

Analizate strict logic, îmbinările de cuvinte care alcătuiesc cele două expresii populare: „apă chioară” și „para chioară”, sint lipsite de sens, deși ele poartă o semnificație precisă, redînd ideea „de nimic”, „de împor-ninimă”.

Am ajuns ele să aibă acest înțeles? Nu a ne explica actuala lor accepție, trebuie să ne referim la faptul că, într-o etapă a dezvoltării limbii noastre, cuvîntul în latină *clara* a devenit *chiara*. Așa, vechime, *apa chiara* înseamnă *apă clară* (e). Cu timpul, cuvîntul *chiara*, căruia i nu-i mai știau proveniența, și-a modificat forma sub înrîurirea unui alt adjectiv, mai net, și anume *chioară*.

Logia a fost înlesnită și de împrejurarea epocă, o anumită monedă — *paraua* — purtă la mijloc, ceea ce este de presupus să apară ca avînd... un singur ochi!

paraua nu reprezenta decît o valoare mică și cum, de asemenea, *apa clară* (prin extensie, *simplă*) a putut deveni, la moment dat, un termen de caracterizare a starea calitativ inferioară a unei anumite țete, cele două expresii au ajuns să aibă cu care ele circulă astăzi și care poate să fi în multe texte ale literaturii noastre sau contemporane.

De pildă, un personaj dintr-o istorisire a lui Anton Pan („Povestea vorbeii”): „Dumnești de pricină / De venii făr'de parale / Crisurile tale. / Că-mi este urît, nu-mi să port parale la mine / Ba nici acasă în Nu-mi plac bani să văz grămadă, / Ca n, bunăoară, / Nu e în ea para chioară...”

acum și cealaltă expresie într-una din e lui Mihail Sadoveanu („Halima” din Povestilor de la Bradu Strîmb”).
vorba de aceea pagină în care unul dintre aje redă cîntecul satiric al unui anume din Bagdad, măturătorul de gunoaie: nevastă, lucru rău / Aș țipa-o-n-tr-un / Că-i balciză și urîtă / Și posomorită / așează la cișmea, / Usucă iarba sub ea. / ș fi în seama ei. / Mi-ar da ciulama de friptură de negară / Ș-un butoi de apă

N. MIHĂESCU

VIZIONAȚI FILMUL:

Prea tîrziu

O producție a studiourilor din R. P. Ungară.

Scenariul
și regia :

BACSO PETER

Imaginea :

ILLES GYÖRGY

Muzica :

FENYES SZABOLCS

Cu :

ORBAN TIBOR,

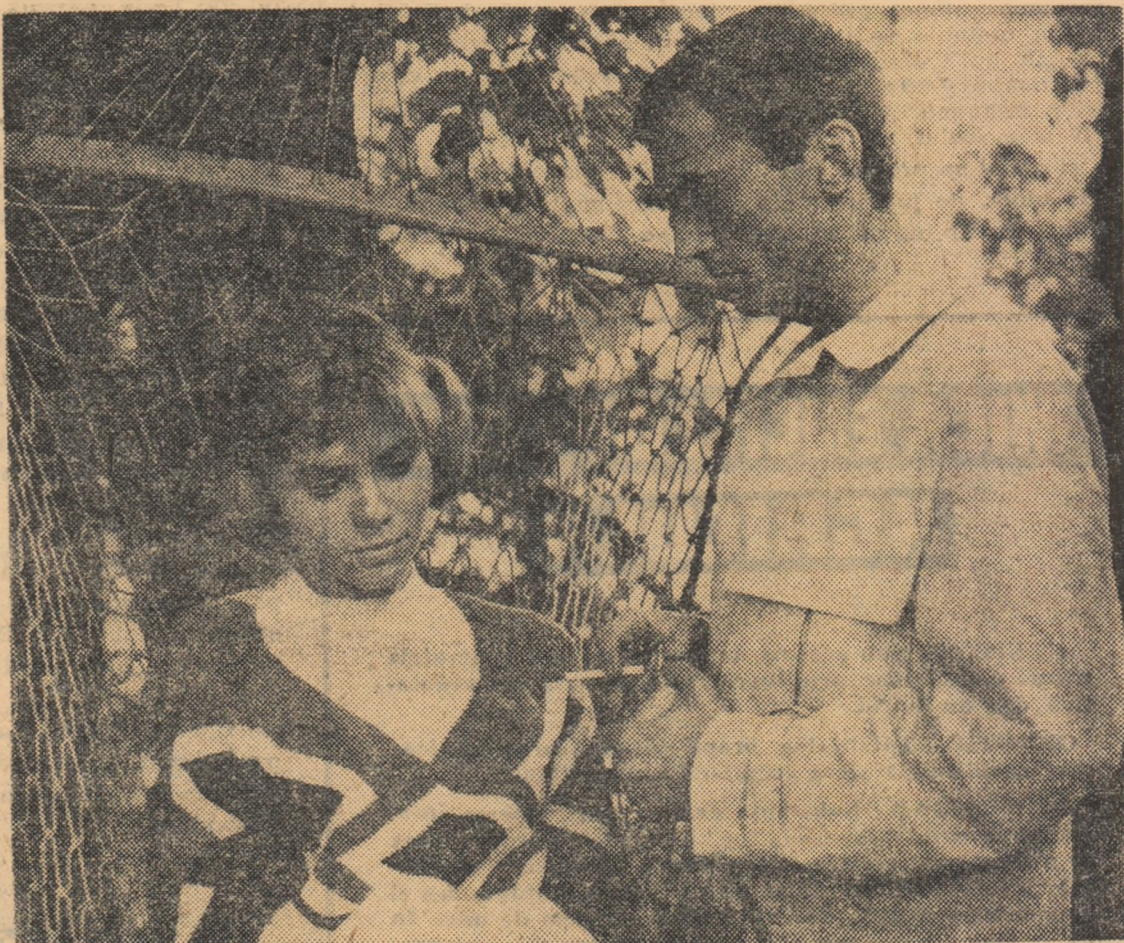
URI ISTVAN,

TAHI TÓTH LASZLÓ,

KALDI NÓRA,

NÉMETHY FERENC,

ROMAN KATI

GREȘELI ÎN ALIMENTAȚIA OMULUI

de acad. Eugen A. PORA
profesor emerit

Corpul omului este alcătuit din zeci de mii de substanțe chimice diferite. Proteinele care formează celulele creierului sînt, de pildă, cu totul altele decît acelea ale celulelor ficatului, sau ale rinichiului. Unele proteine sînt legate de grăsimi, altele de glucide (zaharuri), altele de acizi nucleici etc. De asemenea, se găsesc multe feluri de grăsimi, care se deosebesc între ele prin numărul și forma acizilor grași pe care îi conțin. Apoi, în organism sînt diferite zaharuri (glucoză, fructoză, galactoză), multe vitamine, săruri minerale, apă și altele.

Ca într-o mașină, diferitele părți ale corpului se uzează prin funcționare și trebuie înlocuite. Alimentele au tocmai rolul de a refăce și a înlocui acele părți din celulele, corpului care s-au distrus.

Mulți oameni, însă, necunoscînd acest rol important al alimentelor, fac o serie de greșeli în felul cum se hrănesc.

O greșeală destul de des întâlnită este, bunăoară, aceea de a consuma, relativ, aceleași alimente și la amiază și seara și chiar a doua și a treia zi.

Fiind extrem de multe substanțe chimice care alcătuiesc organismul, omul trebuie să folosească în hrana lui alimente cît mai felurite. Mai bine mai puțin din multe, chiar foarte multe feluri, decît mult dintr-un singur fel.

O altă greșeală este aceea de a nu mîncă la ore fixe. Acest lucru este deosebit de periculos pentru sănătatea stomacului. Digestia alimentelor este un proces complex în care, la anumite intervale de timp, stomacul, ficatul, pancreasul, intestinul secretă sucurile digestive. Procesul acesta este dirijat de sistemul nervos care își are o funcționare destul de regulată, determinînd secrețiile atunci cînd omul are poftă de mîncare. Iar acesta vine de obicei la ore fixe, dimineață, la amiază, seara. Dacă la aceste ore nu se mîncă, atunci secrețiile organelor amintite se fac oarecum „în gol”. Neavînd alimente asupra cărora să-și exercite acțiunea, ele atacă pereții stomacului, ai intestinului și astfel se produc cazurile de ulcer, de tulburări ale ficatului, de deranjuri intestinale.

Intervalul dintre mese trebuie să fie de 3-4 ore. În acest timp alimentele pot fi digerate și trecute din stomac în intestin, astfel ca stomacul să poată primi o nouă cantitate de hrană.

Legat de acestea se mai face o greșeală: aceea de a nu fi cumpătat în mîncare. Încărcarea fără măsură a stomacului duce la o acumulare prea mare de sînge în jurul organelor digestive și o sărăcie în sînge la mușchi, la creier etc. Din acest motiv, după o masă copioasă omul nu mai are chef de lucru, ci este tras la somn. Apoi o mare cantitate de alimente face ca activitatea tubului digestiv să fie de foarte lungă durată, să nu mai aibă timp de odihnă și ca atare să se tulbure funcționarea diferitelor lui organe. Cel mai mult suferă însă ficatul, căci prin el trebuie să treacă toate acele părți din alimente care au fost sfărîmate de sucurile digestive și s-au absorbit din intestin în sînge. Bolile de ficat nu se vindecă ușor, în schimb se capătă ușor în urma unei alimentații prea bogate. O zicală spune că e bine să nu te scoli niciodată sătul de la masă. Mai bine să mînci de mai multe ori cîte puțin decît o dată și foarte mult.

Dat fiind faptul că în urma mîncării, în organele digestive se adună, oricum, o mai mare cantitate de sînge, este bine ca după mesele principale, omul să stea liniștit un sfert sau cel mult o jumătate de ceas. În acest timp, sucurile din stomac încep să lucreze asupra alimentelor și să trimită în intestin părțile deja sfărîmate, adică procesul de digestie este început și de acum înainte el se continuă mai ușor.

Cunoscînd necesitatea de a mîncă cît mai variat, de a mîncă la ore fixe și de a fi cumpătat, este absolut necesar ca mîncarea să fie, oarecum, planificată, adică să se știe înainte pe o săptămînă cam ce vom mîncă. Avînd în față un astfel de plan, ne vom da seama cum am izbutit să facem mîncări cît mai variate.

O altă greșeală care e datorită mai mult obiceiului, este aceea de a mîncă prea fierbinte. Cînd te arzi cu supă,

aceasta nu mai are nici un gust. Excitația de fierbinte domină toate celelalte excitații gustative ale mîncării. De asemenea, mîncărurile prea fierbinți ajunse în stomac pot provoca arsuri.

Mîncarea trebuie să fie caldă și ceea ce contează mai mult este gustul ei. Pentru ca o mîncare să aibă gust trebuie să i se adauge o serie de condimente ca: sare, piper, boia, usturoi, scorțișoară, ceapă etc., etc. Gustul provoacă în mod reflex o abundentă secreție de sucuri gastrice și intestinale, care asigură digestia bună a alimentelor. Din acest punct de vedere o mîncare gustoasă, chiar dacă e de mai mică valoare, este mai bine asimilată decît o mîncare de mare valoare alimentară dar fără gust.

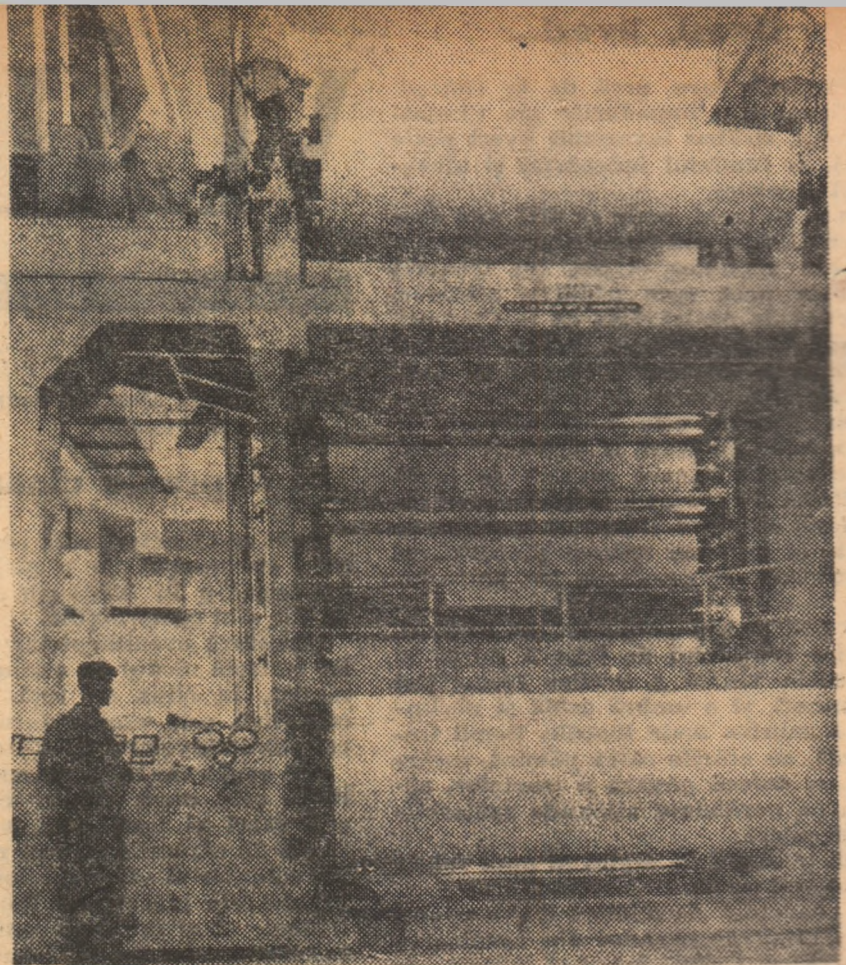
În legătură cu gustul este de mare importanță ca mîncarea să fie prezentată aspectuos, pe o față de masă curată, pe farfurii albe și curate, să aibă un miros plăcut și să te îndemne la mîncare. Pe cîmp trebuie servită pe ștergere albe, pe fețe de mese așezate pe iarbă, pe farfurii etc.

Legat de masă este și consumul de băuturi. Un pahar mic de țuică înainte de masă poate fi un stimulent al poftel de mîncare, dar unul mai mare strică pofta de mîncare și mai ales digestia mîncării, căci oprește secreția sucurilor digestive. În schimb un pahar de vin după masă este sănătos și bun. În privința băutului, totul depinde de cantitatea pe care o bem. O cantitate mică este bună, una mare este nesănătoasă.

Pentru asigurarea de vitamine este recomandabil să se consume crudități. Cît mai multe zarzavaturi crude, fructe de orice fel, iar iarna, slămina, laptele pot asigura omului nevoia în aceste substanțe.

Din toate acestea se va pune întrebarea: cum trebuie să fie deci alimentația omului pentru ca să fie în concordanță cu toate nevoile înșirate mai sus? Este foarte greu să se dea o rețetă absolută. Pentru fiecare ocupație trebuie oarecum o hrană specială, în conformitate cu nevoile organismului în acel fel de ocupație. O altă alimentație trebuie de pildă, unui copil care crește, decît unui adult.

O rație, care în general se poate lua ca bază pentru alimentația normală a omului care face o muncă fizică, ar putea fi alcătuită din 200 gr de carne, o jumătate litru de produse lactate, 500 gr pline, 300 gr cartofi, 100 gr zaharuri diferite, 400 gr legume proaspete, 30 gr ulei, 15 gr grăsimi, un ou la două zile. Din acestea se pot găti feluri de mîncăruri cărora li se adaugă condimente pentru a le da gust plăcut. Natura acestor feluri depinde de ingeniozitatea gospodinei.

Fabrica de celuloză și hîrtie „Palas” — Constanța; aspect de la secția de supercalandru pentru satinat hîrtie

FABRICA DE CELULOZĂ ȘI HÎRTIE PALAS

În modesta lor calitate de produse agricole secundare, grosiere sau deșeuri, paiile de grîu erau pînă mai ieri niște cenușăreșe ale cîmpului. De opt mii de ani încoace, de cînd grîul, cea mai importantă graminee, este cunoscut ca plantă de cultură în Europa și în Asia, paiile au fost folosite ca așternut pentru animale și la ațîtat focul în sobe.

Datorită dezvoltării industriei chimice, grîul, atît de apreciat pentru calitățile lui nutritive, și-a dezvoltat o nouă mare însușire: aceea de a da și hîrtie. Paiul poate fi transformat în celuloză și apoi în hîrtie, devenind mijloc de transmitere a scrisului.

Dobrogea, tînr grînar al țării, trimite anual circa 3 500 vagoane de paie Fabricii de celuloză și hîrtie Palas, intrată în probe tehnologice și de producție în aprilie 1960. Aci se produc 13 600 tone de celuloză. Dacă pentru aceeași cantitate de celuloză s-ar folosi ca materie primă nu paiile de grîu ci lemnul de rășinoase, ar fi necesari 26 000 m³ de lemn de conifere în vîrstă de minimum 40 de ani.

La Fabrica de celuloză și hîrtie Palas totul este automatizat. Operațiile de urmărire, control și exploatare, se efectuează de la panouri de comandă. Procesul tehnologic începe cu tocarea, sortarea și desprăfuirea paielor, prilej cu care, vrînd nevrînd, fabrica controlează într-un fel și calitatea... treișului. Anul trecut, de exemplu, paiile livrate fabricii conțineau boabe de grîu în proporție de 3 la sută. Prin îndepăr-

tarea lor cu instalația de sortat, au rezultat 200 tone de gozuri. În vara aceasta, spre lauda combinerilor, procentul de boabe din paie a fost de numai 1 la sută.

După „toaleta” paielor, au loc nu mai puțin de 13 operații și procese chimice, pînă cînd celuloza se fie pompată, sub formă de pastă, la secția de hîrtie. Pentru ca hîrtia să iasă rezistentă, satinată, cu un grad de sonoritate scăzut și să nu sugă, celuloza suferă în noua secție o serie de alte cîteva operații. În cele din urmă, pasta albă este lansată spectaculos pe mașina de fabricat hîrtie, un colos cu dimensiuni de vapor: 100 m lungime, 6 m lățime și 8 m înălțime. Viteza de funcționare variază între 50 m și 350 m pe minut, în funcție de grosimea hîrtiei. Dacă se lucrează, să zicem, hîrtie pentru caietele școlare, mașina revărsă pe minut o bandă lungă de 220 m și lată de 3,86 m, respectiv 13 200 m de bandă de hîrtie pe oră sau 317 km pe zi.

De curînd, Belgia a cerut tinerei fabrici din Palas să-i livreze celuloză pentru hîrtie. Șeful serviciului tehnic, inginerul Radu Constantin, spunea că asemenea comenzi constituie cel mai bun certificat de calitate. Și făcea o precizare: prin calitatea ca lungimea de rupere (rezistența), gradul de alb și netezimea, hîrtia de Palas depășește prevederile STAS-ului pe toată linia.

Nicolae VLAHU

MICĂ ENCICLOPEDIÉ AGRICOLĂ

GENITORI. Sub această denumire se înțeleg plantele mamă și fată care, prin încrucișare sexuală sau vegetativă, dau un hibrid.

GENOTIP. Totalitatea proprietăților caracteristice, care constituie zestrea ereditară a unei plante.

GIBERELINE. Substanțe extrase din ciuperca inferioară parazită *Gibberella fujikuroi*. Ele au proprietatea de a accelera creșterea în înălțime a plantelor și în deosebi a tulpinilor plantelor pitice. Ele se întîlnesc des și în plantele cu flori, dar în cantități extrem de mici. În unele țări, gibberelinele sînt folosite pentru mărirea producției unor plante.

GOMOZĂ. Boală a plantelor provocată de unele bacterii patogene, caracterizată prin scurgerea din țesuturile atacate a unei secreții mucilaginoase (gomă). Gomoza este întîlnită mai des la cais, piersic, cireș și prun.

INDIENII DIN PARAGUAY

Paraguay a fost și este considerat încă de unii, ca o țară a misterelor tropicale, iar viața indienilor de aici — ca o lume aparte „închisă”, greu de cunoscut. Istoria poporului paraguayean a fost de multe ori mistificată în acest sens. În 1864, cînd Brazilia, Argentina și Uruguay au pornit un război de cîmpire împotriva Paraguayului, ca pretext al invaziei s-a invocat „salvarea indienilor din sălbăticie”. „Salvarea” aceasta a însemnat exterminare în masă. În 6 ani de război au pierit 1 milion de indieni din Paraguay, mai mult de două treimi din populația țării.

Peste cîteva decenii (între anii 1929—1933) 50 000 de indieni din Paraguay au murit în războiul cu Bolivia, inspirat de monopolul american „Standard Oil”, care voia să acapareze terenurile petrolifere din regiunea paraguayeană Chaco...

Exterminarea populației băștinașe din Paraguay continuă și în anii din urmă. Indienii guayanas și guarani sînt lăsați pradă foametei, subnutriției cronice. Și asta într-o țară cu mari bogății naturale, cu un sol mînos cum se găsește în puține alte țări din lume.

Un străvechi obicei al indienilor guarani îi adună și azi, seara, la apusul soarelui, în fața colibelor, unde, în acompaniamentul flautului din lemn de trandafir, murmură cîtece despre „seva pămîntului” care dă putere vitejilor, și viață lungă bătrînilor. „Seva pămîntului” este, probabil, o metaforă prin care transfigurarea vieții în libertate a vechilor indieni, stăpîni peste pămînturile lor, s-a transmis din generație în generație. Dar realitatea care a dat naștere cîntecului a dispărut pentru ei. Așa se explică faptul, în aparență ciudat, că versurile acestor cîntece — exprimînd bucuria de a trăi în mijlocul naturii darnice — sînt însoțite de o melodie de o profundă tristețe.

Realitățile crude ale existenței țărănilor din Paraguay pot fi ogîndite și în tălmăcirea unor cifre. În timp ce mai puțin de 1 000 de moșieri stăpînesc 25 de milioane de hectare — ceea ce, în medie, înseamnă proprietăți individuale de peste 25 000 ha — totalul gospodăriilor țărănilor săraci nu dispune decît de 15 milioane ha. Mortalitatea infantilă este de 400 la mie (!!). Ziarul Tribune des Nations scrie că „în

ce privește venitul pe cap de locuitor, Paraguayul se situează pe ultimul loc în America Latină”. Este o consecință tragică a unui trai aflat cu mult sub norma unui minimum de existență.

Asuprirea politică dublează situația economică deosebit de grea a țărănilor. Publicația Propositos din Argentina consemna că „în Paraguay legile există doar pentru a asupri poporul, biserica — pentru a-l face supus și resemnat, armata — pentru a-l reprimă în caz de revoltă”.

Pentru a ascunde opiniei publice din străinătate realitățile politico-sociale din Paraguay, guvernul din această țară întreprinde mistificările reacționare despre „lumea închisă” a localnicilor, care, chipurile n-ar putea găsi punți de comunicare cu alte popoare. „Paraguay are nevoie de „pace internă” — declară dictatorul Stroessner, în spiritul acestei mentalități — iar eu sînt chemat să veghez ca această pace să nu fie tulburată!” Firește, prin menținerea „păcii interne”, dictatorul înțelege menținerea rînduicilor actuale, de exploatare și asuprire, iar aparatul de represiune al regimului, pentru care se alocă 40 la sută din buget, veghează ca să nu fie atinse interesele marilor latifundiași și privilegiile monopolurilor. (O suprafață de 60 000 de km², deci mai mult de o șeptime din teritoriul țării este concesionat monopolului „Par Oil Company”, dependent de „Standard Oil”).

Și totuși „pacea internă” pe care vrea s-o impună regimul antipopular este tulburată tot mai des de răscoalele țărănești, de acțiuni ale luptătorilor din guerilă. Corespondenții ziarelor străine izbutesc rareori să pătrundă în Paraguay, dar, în pofida „zidului tăcerii”, ca care dictatura lui Stroessner ascunde evenimente din țară, ecourile acestora se fac, totuși, auzite. Nu de mult, un ziar latino-american informa că 300 de familii de țărani săraci au ocupat pămînturi necultivate ale moșierilor și au înfruntat trupele guvernamentale care au fost trimise împotriva lor.

Ascunerea manifestărilor de protest împotriva „păcii interne” sîfide tot mai mult vîlul mistificărilor despre indienii din Paraguay, dovedind că „lumea” lor e deschisă aspirațiilor la o viață mai bună.

Eugen POP

ACOLO UNDE DOMNESC RASIȘTII LUI SMITH

„...Ne îndreptăm spre satul negrilor: paie, noroaie și bordeie din resturi de tablă; copii înghesuiți unul într-altul...”

Ghemuiți pe pămînt, bătrîni stau întepenți. Toți în zdrențe; în satul inecat în praf, înțîneste peste tot trahoma, fețe acoperite de rîni purulente, unelte de lucru primitive (Dintr-un reportaj publicat, după o călătorie în Rhodesia, de ziaristul Sandro Violo în săptămînalul „Le Nouvel Observateur”). Satul descris se află lîngă plantațiile colonului alb Ken Bennet, care cîștigă anual 23—24 milioane franci francezi vechi de pe urma cultivării tutunului. Pe plantațiile sale lucrează un mare număr de africani. După o muncă istovitoare de 12—16 ore pe zi, acești țărani africani nu izbutesc să ducă decît o astfel de viață mizerabilă. Hrana lor constă invariabil din porumb și fasole. Ei n-au școli, puncte sanitare, apă curentă.

Legislația statului rhodesian, alcătuită numai în interesul minorității rasiștilor, îi închide într-un lanț de îngrădiri. Dacă țăranul african din zonele urbane vrea să plece într-o călătorie, maximum de timp permis este două săptămîni și numai în baza unui permis special; dacă a depășit termenul este urmărit, arestat și condamnat la muncă forțată. Nu mai poate suporta viața de muncă pe plantații? N-are voie să-și caute alt stăpîn; de fugă cumva, în cazul cînd este prins capătă cel puțin cinci ani muncă forțată și, apoi, deportarea în regiuni mlăștinoase.

Aceste prevederi sînt înscrise în legea colonialistă cu privire la repartizarea pămînturilor, rămasă în vigoare și acum după ce Ian Smith a proclamat Rhodesia „independentă”. Această independență declarată însă unilateral de ra-

siștii din Salisbury a înăsprit la maximum viața poporului Zimbabwe. În conformitate cu susnumita lege discriminatorie privind repartizarea pămînturilor, unui număr de 217 000 coloni albi li s-au atribuit 41 milioane de acri de terenuri agricole (1 acru este egal cu 40 de ari și jumătate), iar celor 4 000 000 de africani — 44 milioane de acri. Astfel că aproape jumătate din pămînturi sînt în mîna unui pumn de latifundiași; aceste terenuri au așezarea cea mai propice, ocupînd, după doctorul Montague Yudelman, autorul lucrării „Africans on the Land”, 98 la sută din regiunile favorabile producției lactatelor, culturii pomilor fructiferi și tutunului.

Țăranului african îi rămîne doar să ducă o viață de robie în slujba intereselor plantatorilor. Satele africane libere, adică situate pe pămînturile aflate în posesia obștiilor, sînt adevărate așezări ale mizeriei, deoarece terenurile improprii culturii nu permit decît desfășurarea unei agriculturi primitive, oricînd la cheremul întemperiilor, al animalelor sălbatice și, desigur, la cheremul autorităților. „Nu odată — scrie profesorul britanic Boston, în studiul „The Poverty Line in Salisbury” — puținele așezări rurale unde progresul era vizibil au fost desființate și terenurile afectate statului; aceasta pentru a nu se permite emanciparea economică a africanilor”. În medie, autoritățile au stabilit că țărăni africani trebuie să cîștige sau să producă bunuri în valoare de numai 40 lire sterline pe an. Pentru comparație, un muncitor agricol european cîștigă pe o plantație rhodesiană 1100 lire sterline pe an.

P. TĂTARU

ELEVI ȘI CADRE DIDACTICE

din mediul rural

O VESTE BUNĂ PENTRU DV.

PUTEȚI PRIMI LA DOMICILIU,
PRIN COLET POȘTAL, UNELE
ARTICOLE DE PAPETĂRIE

cum sînt:

- caiete de diferite tipuri
- coperte de material plastic pentru caiete și cărți
- compase și trăgătoare (separate sau în truse)
- penițe pentru tocuri și stilouri
- linii, echere, florare și raportoare
- rigle de calcul și de reducție
- alfabetare și ierbare
- ghiozdane, mape și serviete

adresîndu-vă în acest scop, în scris sectiei

COMERȚUL PRIN COLETĂRIE

București str. Sergent Nuțu Ion nr. 8—12 Oficiul poștal nr. 27

PLATA SEFACE LA PRIMIREA COLETULUI

În vederea reducerii cheltuielilor de expediție, trimiteți comenzi colective.

ASIGURAREA FACULTATIVĂ PAUȘALĂ

reprezintă o măsură de prevedere pentru fiecare membru al cooperativelor agricole de producție. Asigurarea se încheie, la alegerea asiguratului, pe termen de un an sau pe termen de șase luni și cuprinde: asigurarea animalelor, asigurarea bunurilor din gospodărie și asigurarea pentru cazurile de accidente.

Contractele de asigurare pot fi încheiate prin agenții de asigurare, responsabilii cu munca ADAS și inspectorii de asigurare.

Prima de asigurare este de 80 lei pe un an și 40 lei pe șase luni.

In cursa pentru locul de frunte

La sectorul zootehnic s-a petrecut un caz de indisciplină. Unul dintre mulgători a venit seara beat și a lăsat nemulșe trei vaci. A doua zi, pe trezie, impricinatul a încercat să-și minimalizeze vina, arătând că pierderea n-a fost mare și că, la urma urmei, o va suporta el. Tovarășii săi de muncă n-au fost însă de acord cu acest punct de vedere. Ei și-au spus părerea în ședința de analiză a muncii.

Asemenea ședințe se țin la cooperativa agricolă Cuza Vodă — Medgidia o dată pe săptămână, cu o punctualitate nedesmințită. Participă toți lucrătorii din sectorul zootehnic și întreaga conducere a cooperativei, în frunte cu președintele Ene Dumitru. Pe ordinea de zi, figurează de obicei următoarele puncte: realizarea producției de lapte și a numărului scontat de viței pe săptămâna care a trecut, desfășurarea întrecerii socialiste, aplicarea retribuției suplimentare, o scurtă trecere în revistă a realizărilor la zi raportate la sarcinile anuale de producție (aceasta pentru ca fiecare membru cooperativ să aibă permanent în fața ochilor tabloul îndeplinirii sau neîndeplinirii angajamentelor luate) și, ultimul punct, atitudinea față de muncă.

Desigur, nu-ți vine ușor să fii pus în discuție în fața altor oameni. Este tocmai lucrul de care se teme mulgătorul vinovat atunci când încerca să iasă basma curată. Oamenii l-au criticat cu toată seriozitatea. Petre Vătafu, Ion Naziru și alții i-au arătat că a greșit într-un moment când cooperativa agricolă Cuza Vodă luptă din toate puterile să depășească limita celor 3 mii litri de lapte pe cap de vacă furajată și să se situeze, în această privință, pe unul din primele locuri în Dobrogea, ocupându-l, dacă se poate, chiar pe primul. O dată angajați în această cursă, ei, lucrătorii din zootehnie nu-și pot îngădui nici o

Președintele Ene Dumitru este mulțumit: după primele evaluări, producția medie de porumb-boabe la hectar va fi mai mare decât cea planificată cu cel puțin o tonă

defecțiune, mai ales că, la Cuza Vodă, venitul anual al unui mulgător este de aproximativ 25 mii lei și nimeni nu se poate plînge de nimic.

O cunoștință mai veche

La ședință, s-au prezentat date precise: producția de lapte pe săptămâna încheiată a fost de 22 700 litri de la 318 vaci. S-au obținut peste plan 1 700 litri de lapte. Semnal de alarmă: numai cu atât, nu se poate aspira la primul loc pe regiune.

Ședința a fost condusă de inginerul zootehnic Elena Vasiliu, o cunoștință mai veche de-a noastră. Până în luna aprilie a acestui an, a lucrat la cooperativa agricolă Viile, din raionul Băneasa. Transferul și l-a cerut în urma căsătoriei, soțul ei lucrând în Medgidia.

„M-am despărțit greu de vechea unitate, spune inginerul. Mă încearcă mereu nostalgia locului și a foștilor mei tovarășii de muncă. I-am rugat să mă țină la curent cu ce se întâmplă la ei“.

Aceste din urmă cuvinte ale inginerului i-au amintit reporterului de o întâmplare petrecută la Viile și consemnată în carnetul lui. Era cu puțin înainte de transferul inginerului. Ea ce-

ruse să fie ținută la curent cu tot ceea ce se întâmplă în sectorul zootehnic și să fie chemată, la nevoie, și noaptea.

Într-o seară, s-a pomenit acasă cu responsabilul de grajd Voicu Cristea.

— Tovarășa ingineră, sintem la ananghie. Se căznește Joiana să fete și n-o putem ajuta cu nici un chip. Veterinarul a zis că nu-i nimic de făcut, c-o să moară.

Inginera a dat fuga la grajd. Venise și președintele, Voicu Tănase. Veterinarul, un băiat tânăr, era dezarmat:

— Uitați-vă, încurcătură ca la vaca asta n-am mai văzut. I-au ieșit șase picioare.

Joiana părea într-adevăr pierdută. Nimeni dintre cei de față nu mai asistase la o naștere atât de grea. Nevoia însă te învăța.

— Să încercăm împreună, a zis inginerul.

— Dacă izbutim, dau o vadră de vin! a făgăduit inginerul.

Nu vom recurge la amănunte de prisos. Totul a durat mult, timpul s-a scurs anevoie, sau cel puțin așa li s-a părut oamenilor. Cele trei perechi de picioare au fost băgare înapoi cu foarte multă precauție. Tot așa au fost dibuite apoi, rînd pe rînd cele trei capete ale vițelilor. Când a apărut primul, oamenii erau lac de sudoare. La al doilea, președintele a șoptit:

— Sandule, pleacă după vadră de vin. Curînd a ieșit teafăr și al treilea vițel. Oamenii au închinat mai tîrziu în cinstea femeii mărunt și oacheșe, care își dovedise încă o dată destoinicia, comunistă Elena Vasiliu.

În casă nouă

La Cuza Vodă este pe terminate locuința tip, prevăzută cu tot confortul, pentru inginerii cooperativei agricole.

— Știu că locuiți în Medgidia, o să vă convină să vă mutați aici? am întrebat-o pe ingineră.

— Trebuie. Orașul e aproape și așa putea spune că nu mi-e greasă fac naveta, că munca mea nu suferă din pricina acestui du-te-vino zilnic. Totuși, avînd în vedere obiectivele pe care ni le-am propus, este mai bine să fiu aici în permanență. Soțul meu m-a înțeles. Cum lucrează la Medgidia, o să facă el naveta. De altfel, vrem să ne cumpărăm mașină și atunci o să-i fie mai ușor.

Inginera Elena Vasiliu speră sincer și entuziast că sectorul zootehnic al cooperativei agricole Cuza Vodă va realiza producții care să-i confere pînă la sfîrșitul anului un loc de frunte pe raion și regiune. „La concursul interregional de vinuri, ținut astă-primăvară la Murfatlar, ne-am prezentat cu 9 probe și am luat 5 medații de aur și 4 de argint. Ei bine, vrem să fim medaliați, dacă pot spune așa și pentru producțiile animale“.

Cu prilejul ședinței de analiză a

muncii, l-am cunoscut și pe inginerul agronom Iacob Ferch. Nelipsit de la ședințele îngrijitorilor de animale, este totdeauna la curent cu problemele sectorului zootehnic. Inginera Elena Vasiliu îl consideră drept cel mai competent și mai loial coleg din ciți a cunoscut și cu care a colaborat pînă acum. „Mi s-a întîmplat în alte unități, pe care n-am să le numesc, ca inginerii agronomi să-mi repartizeze primăvara alte suprafețe pentru masă verde decît cele fixate din toamnă. Evident, imi dădeau acele sole cu griu, orz sau secară care ieșiseră cel mai rău din iarnă. Era un sistem necolegial și, în ultimă instanță, un fel de „hai să ne furăm singuri căciula“. La inginerul Ferch, corectitudinea sa și interesul pentru bunul mers al sectorului zootehnic sînt impresionante. Cu un asemenea colaborator, nici un proiect nu pare prea îndrăzneț“.

Așa dar, să notăm: cooperativa agricolă Cuza Vodă, planificat — peste trei mii litri de lapte pe cap de vacă furajeră. Răspunsul pentru rubrica „realizat“ ni-l va da sfîrșitul anului.

Nicolae CULCEA

Însilozarea suculentelor la Cuza Vodă. Cooperativa agricolă de aici are 40 de asemenea gropi, cu o capacitate de 6—8 vagoane fiecare

CHIMIȘTII DIN FĂGĂRAȘ

In urmă cu 30 de ani societatea „Nitramonia“ din Făgăraș își începea activitatea cu o instalație de acid azotic ce producea trei tone pe zi. În următorii ani a început să se producă aici și azotat de amoniu, care în 1946 a ajuns la o cantitate de 1 500 tone. După numai două decenii Făgărașul livrează agriculturii anual peste 100 000 tone de azotat de amoniu și 20 000 tone de nitrocalcar pentru fertilizarea solurilor acide. Vechea fabrică, de la poalele masivului Făgăraș, este astăzi o mare citadelă a industriei noastre chimice.

Metamorfoza gazului metan, care a început în urmă cu 30 de ani se petrece azi pe verticală în mari și moderne instalații și pe orizontală de-a lungul păienjenisului de clădiri și conducte, care cuprind peste 500 hectare. Recunoscut în întreaga lume ca ideal pentru chimizare, datorită purității sale unice, metanul românesc, sosit din Cîmpia Transilvaniei, este supus procesului de sinteză fiind transformat în îngrășăminte chimice, în săruri de amoniu, în mase plastice.

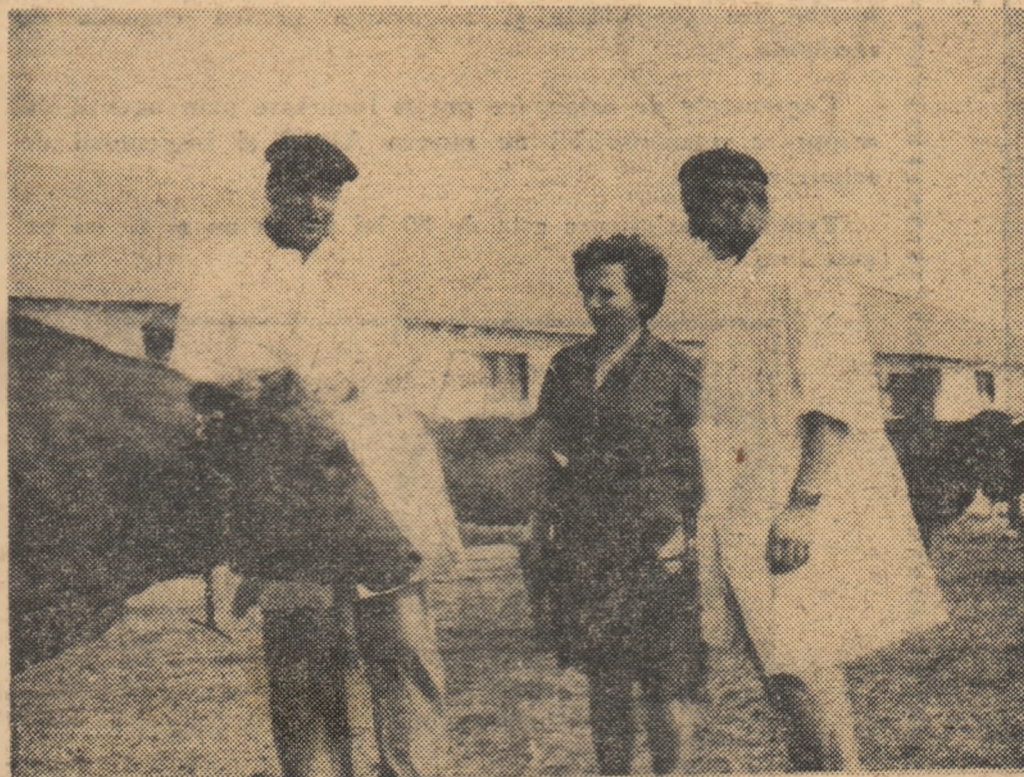
Chimiștii de la Făgăraș efectuează sinteza a milioane de metri cubi de gaz metan obținînd

tonifiante pentru sporirea recoltelor. De-a lungul fluxului tehnologic, din metan se naște mai întii amoniacul, din care o mare parte se livrează altor întreprinderi pentru a fi utilizat în instalațiile frigorifice sau în industria firelor și fibrelor sintetice. Amoniul se înfrățeste apoi cu acidul azotic și în uriașele retorte ale chimiei moderne rezultă azotatul de amoniu.

„Chimia în slujba agriculturii“ vastă acțiune în curs de desfășurare este ridicată de specialiștii făgărașeni pe noi trepte. Ei au obținut recent un succes remarcabil: producerea azotatului de amoniu neaglomerabil, asigurînd astfel mecanizarea lucrărilor de împrăștiere a îngrășămintelor pe sol. Această realizare se datorește activității susținute a cercetătorilor.

Extinderea tehnicii moderne constituie, în continuare, o preocupare permanentă a chimiștilor de la Făgăraș care urmăresc sporirea producției și realizarea unor noi sortimente de îngrășăminte chimice.

S. SIGARTĂU

Inginera Elena Vasiliu de la C.A.P. Cuza Vodă cercetează împreună cu brigadierii Tache Papuc și Gheorghe Lupu junincile gestante care vor mări numărul vacilor cu lapte